

Дело C-36/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

22 януари 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

College van Beroep voor het bedrijfsleven (Апелативен съд по административни спорове в икономическата област, Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

22 декември 2020 г.

Жалбоподател:

Sense Visuele Communicatie en Handel vof (осъществяващо дейност и под фирма „De Scharrelderij“)

Отвeтник:

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Предмет на преюдициалното запитване

Предмет на главното производство е спор между дружество Sense Visuele Communicatie en Handel vof (осъществяващо дейност и под фирма „De Scharrelderij“) (наричано по-нататък „жалбоподателят“) и Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (министър на земеделието, природата и качеството на храните, наричан по-нататък „ответникът“) относно отказа на ответника да обезщети жалбоподателя за вредите, възникнали за последния поради предоставена от ответника невярна информация за прилагането на разпоредба от правото на Съюза.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Преюдициалното запитване съгласно член 267 ДФЕС се отнася до прилагането на принципа на защита на оправданите правни очаквания. По-

специално се поставя въпросът дали когато национален административен орган е предоставил невярна информация за прилагането на ясна разпоредба от правото на Съюза – поради което няма как да се прави позоваване на принципа на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания — може да се прецени съобразно действащия в националното право принцип на защита на оправданите правни очаквания дали този орган е действал противоправно, като не е обезщетил съответното лице за претърпените от него вреди.

Преюдициален въпрос

Изключва ли правото на Съюза възможността да се прецени съобразно принципа на защита на оправданите правни очаквания, предвиден в националното право, дали национален административен орган е породил очаквания, в разрез с разпоредба от правото на Съюза, и следователно е действал противоправно съгласно националното право, като не е обезщетил съответното лице за произтичащите оттук вреди, когато това лице няма как да се позове на принципа на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания, защото е налице ясна разпоредба от правото на Съюза?

Цитирана разпоредба от правото на Съюза

Член 50 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета (наричан по-нататък „Регламент № 1307/2013“)

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Жалбоподателят е събирателно дружество с двама съдружници, А и В. А е роден на 21 януари 1977 г. От 2017 г. жалбоподателят стопанисва свинеферма.
- 2 Ответникът е възложил на Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (Държавна агенция за предприемачите, Нидерландия, наричана по-нататък „RVO“) провеждането на общата селскостопанска политика в Нидерландия. Тъй като не е разполагал с права на плащане за 2018 г., жалбоподателят неколккратно се обръща към RVO с въпроса дали и как може да придобие такива права. От отговорите на RVO става ясно, че жалбоподателят може да получи права от националния резерв за млади земеделски стопани, защото към определен момент от 2018 г. А е бил под 41-годишна възраст. RVO потвърждава тази информация по имейл, а и на интернет страницата на RVO е посочено, че за да бъде квалифицирано като

млад земеделски стопанин, през годината на подаване на заявлението съответното лице трябва все още да не е навършило 41-годишна възраст.

- 3 Въз основа на тази информация, в единното си заявление от 5 април 2018 г. жалбоподателят иска, наред с останалото, да му бъдат предоставени права на плащане от националния резерв за млади земеделски стопани. Ответникът отхвърля това заявление по съображение, че през 2018 г. А бил над 40-годишен – той навършил 41 години на 21 януари 2018 г. – и следователно надхвърлил възрастовата граница по член 50, параграф 2, буква б) от Регламент № 1307/2013. Съгласно тази разпоредба млади земеделски стопани са именно лицата, които „са на не повече от 40 години“ в годината на подаване на заявлението. С решение от 22 март 2019 г. (наричано по-нататък „обжалваното решение“) ответникът отхвърля като неоснователна жалбата по административен ред, подадена от жалбоподателя срещу този отказ.

Основни доводи на страните в главното производство

- 4 За страните е безспорно, че за 2018 г. на жалбоподателя не е можело да бъдат предоставени права на плащане от националния резерв за млади земеделски стопани. Според жалбоподателя обаче поради невярната информация, предоставена от ответника, първият е претърпял вреди, които ответникът е длъжен да поправи. Тъй като разчитал, че има право да му бъдат разпределени права на плащане от националния резерв, всъщност той не придобил никакви права на плащане за 2018 г., с което загубил директни плащания през тази година. Обжалваното решение нарушавало принципа на защита на оправданите правни очаквания и било неправомерно, защото не отчело споменатата невярна информация и произтичащите от нея вреди.
- 5 Ответникът не оспорва, че RVO е дала невярна информация на жалбоподателя. Според ответника обаче от практиката на Съда следва, че в случай на ясна разпоредба от правото на Съюза като член 50 от Регламент № 1307/2013 не може да се прави позоваване на принципа на защита на оправданите правни очаквания (вж. решения от 26 април 1988 г., Krücken, 316/86, EU:C:1988:201 и от 20 юни 2013 г., Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407). Всъщност действията на национален орган, компетентен да прилага правото на Съюза, които са в разрез с правото на Съюза, нямало как да породят оправдани правни очаквания, дори при добросъвестност.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 6 Жалбоподателят е можел и е имал основание да предполага, че RVO изразява становището на ответника. Може да се приеме, че въз основа на съобщената от RVO информация той е подал заявление да му бъдат разпределени права на плащане от националния резерв за млади земеделски стопани и че не е получил права на плащане. С това той е загубил директни

плащания и е претърпял вреди. В това производство се поставя въпросът дали ответникът е нарушил принципа на защита на оправданите правни очаквания и с това е действал противоправно, като не е обезщетил тези вреди. Ето защо жалбоподателят не твърди, че ответникът е бил длъжен да му разпредели права на плащане от националния резерв за млади земеделски стопани, а иска последният да му изплати обезщетение.

- 7 Съгласно практиката на Съда когато при прилагането на правото на Съюза, както в настоящия случай, държавите членки следва да зачитат принципа на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания, те не могат наред с това да приложат и принципа на защита на оправданите правни очаквания, залегнал в националното право (вж. решения от 13 март 2008 г., *Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening*, C-383/06, EU:C:2008:165, т. 52 и 53, и от 20 юни 2013 г., *Agroferm*, C-568/11, EU:C:2013:407, т. 51). Според запитващата юрисдикция оттук следва, че дори националният принцип на защита на оправданите правни очаквания да предлага по-широка защита на жалбоподателя, той не може да се позовава на него. Това означава, че очакването, създадено от националния административен орган в нарушение на правото на Съюза, няма как да доведе до разпределянето на жалбоподателя на права на плащане от националния резерв за млади земеделски стопани.
- 8 За запитващата юрисдикция обаче не е ясно дали жалбоподателят не може да търси и плащането на обезщетение от националния административен орган за вредите, които е претърпял поради невярната информация, предоставена му от ответника. В предходни решения запитващата юрисдикция е приемала, че е възможно да се прецени съобразно националния принцип на защита на оправданите правни очаквания дали националният административен орган е породил очаквания и с това е действал противоправно, като не е обезщетил съответното лице за възникналите от това вреди.
- 9 И генералният адвокат Mancini е посочил в заключението си от 11 февруари 1988 г. (*Krücken*, 316/86, EU:C:1988:78), че изводът, че съответният икономически оператор не може да се позове на принципа на защита на оправданите правни очаквания, не отнема на увреденото лице възможността да предяви пред националния съд иск за обезщетение срещу органите, носещи отговорност за вредите. Освен това според нидерландската доктрина — предвид на решение на Съда от 16 юли 1992 г., *Belovo* (C-187/91, EU:C:1992:333, т. 11) — не е изключено очакванията, създадени от национален административен орган в нарушение на правото на Съюза, да доведат до предявяването на иск за обезщетение съгласно националното право.
- 10 Изглежда не всички доводи, изложени от генералния адвокат Kokott в заключението ѝ от 24 януари 2013 г. (*Agroferm*, C-568/11, EU:C:2013:35), изключват плащането на такова обезщетение за вреди. Прилагането на

принципа на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания гарантира, че правото на Съюза ще бъде прилагано по еднакъв начин във всички държави членки и че — накратко казано — последицата от очакванията, създадени в разрез с правото на Съюза, няма как да бъде, че съответното лице може да предяви права, които противоречат на правото на Съюза. Обезщетението за вреди, което се дължи от националния административен орган, обаче няма отрицателно отражение върху бюджета на Съюза и също така не води до сериозни смущения на конкуренцията между държавите членки. От друга страна, доводът на генералния адвокат Kokott, че принципът на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания трябва да се прилага по един и същи начин, независимо дали в конкретния случай правото на Съюза се прилага от органи на Съюза или от държавите членки, изглежда подкрепя тезата, че трябва да се прилага само принципът на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания, което следователно би изключило прилагането на същия национален принцип.

- 11 С оглед на изложеното дотук има място за съмнение дали правото на Съюза изключва възможността да се прецени съобразно принципа на защита на оправданите правни очаквания, предвиден в националното право, дали национален административен орган е породил очаквания, в разрез с разпоредба от правото на Съюза, и следователно е действал противоправно съгласно националното право, като не е обезщетил съответното лице за произтичащите оттук вреди, когато това лице няма как да се позове на принципа на правото на Съюза на защита на оправданите правни очаквания, защото е налице ясна разпоредба от правото на Съюза. Тъй като в тази насока е необходимо тълкуване на правото на Съюза, за да бъде разрешен спорът по висящото дело, запитващата юрисдикция отправя изложения по-горе преюдициален въпрос до Съда.